

Algemeen

- In *Music 4 you!* hebben we de fundamenteën gelegd voor alle leerlijnen: die worden nu speels verder uitgewerkt en toegepast. In *Music 4 you 2!* “musiceren we veel met weinig noten”.

Cirkeltje rond

- Soms is het noodzakelijk om de taak te controleren, maar verder heeft elke les een mooie opbouw met een aantrekkelijke opening, waarin de lln. (leerlingen) nieuwsgierig worden gemaakt naar het onderwerp van de nieuwe les; dan volgt een logische opbouw, vertrekkend vanuit de voorkennis van de lln.; de aangegeven leerstof wordt eigen gemaakt en na het overlopen van de taak eindigt de les met een leuke afsluiter.
Bij een aantal lessen is het mogelijk om rechtstreeks verder te bouwen op de overhoring van de taak.
- Na elke les vragen we ons af of we ons hoofddoel bereikt hebben en of de leerlingen goed gereageerd hebben op de les. Als aan beide doelstellingen werd voldaan, kunnen we de les als geslaagd beschouwen. Uiteraard bouwen we steeds verder op verworvenheden uit voorgaande lessen om zo de kennis te verbreden en uit te diepen.

Musiceren

- We hebben gezorgd voor een gezond evenwicht tussen vocaal en instrumentaal musiceren. De eindtermen schrijven een tiental liederen per graad voor.
Alle gezongen nummers hebben een karaokeversie. De dvd met de verzamelde karaokefilms voor de leraar kan afzonderlijk aangekocht worden. De karaokenummers staan er in twee versies op: met en zonder zang.
- Er moet ook instrumentaal gemusiceerd worden met een variabele bezetting. Dit hoeft helemaal niet ingewikkeld te zijn: zelfs met weinig noten kan er al tof gemusiceerd worden. Daar hebben we ons dan ook op toegelegd.
- In het eerste jaar maakten we kennis met de elementaire muzieknotatie in functie van het musiceren. In het tweede jaar gaan we de verworven kennis verder toepassen in de praktijk. Achteraan tonen we de grepen en staven/toetsen voor enkele melodie-instrumenten: blokfluit, staafinstrumenten, chromatisch klokkenspel, keyboard of piano, gitaar en basgitaar: deze instrumenten kunnen eventueel thuis verder ingeoeft worden. Alle voorgestelde “oefeningen” moeten onmiddellijk uitgewerkt worden tot speelstukjes met variabele bezetting. Niet alleen eigen instrumenten van academieleerlingen kunnen toegevoegd worden, ook voor de “gewone” leerlingen zijn er mogelijkheden te over: Orff-instrumenten, boomwhackers, gitaar en basgitaar, keyboard en allerlei ritmische en zelfgemaakte instrumenten, haalbare partijen voor iedereen (zie volgend item: interactieve bordbladzijden).
- We grijpen elke kans aan om gedifferentieerd te musiceren zodat iedereen aan zijn trekken komt, ieder met zijn eigen talenten.

Interactieve bordbladzijden

- Deze zitten niet standaard in het pakket voor de leraar. Als u aantoont dat u op school met onze uitgaven werkt, kan u ze per e-mail toegestuurd krijgen.
- De bordbladzijden geven een overzicht van de voornaamste (eenvoudige!) partijen voor het musiceren met variabel instrumentarium. De popups geven suggesties i.v.m. de bezetting of de verdeling van de boomwhackers over verschillende leerlingen. Een handig instrument voor leerlingen en leraar: in één oogopslag ziet iedereen alle partijen. Zo hoeft de leraar niet meer de hele bewerking uit het hoofd te kennen.
- Voor de bordbladzijden wordt gebruik gemaakt van een gekleurd notenbeeld voor alle partijen die speelbaar zijn op toets- en staafinstrumenten en boomwhackers. We baseren ons op de kleuren van de boomwhackers en hebben gekleurde stickertjes met de notennamen ontworpen die kunnen gekleefd worden op alle toets- en staafinstrumenten. (Deze zijn verkrijgbaar voor 2,5 euro per stickervel met 273 stickertjes (26 octaven “witte toetsen” en 13 octaven “zwarte toetsen”).)

Begeleidingsboek

- Bij de handleiding hoort standaard een begeleidingsboek. Het bevat niet alleen alle pianobegeleidingen (met gitaarakkoorden) voor de leraar; vaak zijn er ook vereenvoudigde pianobegeleidingen en extra partijen voor het musiceren met variabele bezetting. Deze partijen zijn bedoeld voor gevorderde leerlingen en ze staan uitgeschreven voor C-, Bes- en Es-instrumenten. Al deze partijen zijn ook terug te vinden in de muziekbib van de website: www.photo-music.be

- In het begeleidingsboek staan eveneens eenvoudige Orff-bewerkingen, die steeds mogen aangepast worden aan de situatie. Er staat b.v. nooit een begeleidend ritme uitgeschreven: dat moet de leraar zelf toevoegen. Hij kan ook de lln. een gepaste ritmische begeleiding (mee) laten zoeken.
- Af en toe staat er ook een tweede stem voor meerstemmig zingen (voor gelijke stemmen).

Beeldmateriaal

- Het beeldmateriaal betekent een ongelooflijke meerwaarde voor de lessen: eigen reportages of mixings met eigen ondertiteling. Het beeldmateriaal is dermate verweven met de lesinhoud, dat het feitelijk onafscheidelijk bij de les hoort. Daarom is het belangrijk te beschikken over een dvd-apparaat (of een computer met beamer) in de muziekklas. Het heeft geen zin om een aantal fragment 'op te sparen' en die dan allemaal na mekaar te zien.
- De 2 dvd's zitten dan ook standaard in het pakket voor de leraar.
- Op een afzonderlijke dvd staan de karaokefilms met en zonder zang.

Transparanten in PDF-formaat

- Wie met transparanten werkt, beschikt over 40 originelen die bedoeld zijn om er transparanten van te maken. Het voordeel hiervan is dat de schema's in kleur kunnen geprojecteerd worden. Een taak (b.v. een kruiswoordraadsel) is in een oogopslag verbeterd.
- Indien u in de klas met computer en beamer werkt, heeft u steeds de juiste transparanten bij de hand: ze staan op de juiste luister-cd.

Groepswerk - randmateriaal

- Groeps- en duowerk komen als werkvorm geregeld aan bod. Op die manier leren leerlingen van elkaar. Het is waar dat groepswerk meer tijdrovend is dan gewoon doceren, maar het werkt meer beklijvend omdat de leerlingen er erg bij betrokken zijn. Er worden duidelijke regels gehanteerd om het groepswerk efficiënt te laten verlopen. (Deze werden toegelicht in les 2 van de handleiding bij *Music 4 you!* voor het eerste jaar.)

ICT (Informatie- en communicatietechnologie)

- Via de website, gekoppeld aan het werkboek, kunnen de leerlingen op een leuke manier zelfstandig de leerstof verder inoefenen, de luisterfragmenten herbeluisteren, de interactieve schema's leren volgen, verder exploreren, bijkomende partijen vooraf instuderen, ...
- Les 12 (Dansende vingers) werd ook volledig als ICT-les uitgewerkt. Ze staat op de site www.photo-music.be. Wel even op de klascomputers een gratis QuickTime laten installeren: dat voorkomt problemen met de beeld- en geluidsfragmenten.

Evaluatie

- Elke school heeft zijn eigen puntensysteem. Op een of andere wijze verwacht men een cijfer of een verwoording op een rapport. Dit mag niet enkel de weerslag zijn van een cognitieve test: de leerling moet veelzijdiger geëvalueerd worden. We toetsen in functie van doelstellingen en evalueren zowel kennis, vaardigheden als attitudes, steeds vanuit de beleving van muziek.

Voor het samenstellen van gewone overhoringen in verband met de leerstof hebben wij een aantal mogelijke keuzevragen gegroepeerd in een Word-document, zodat iedereen daaruit korte of langere toetsen kan samenstellen naargelang de situatie. Met wat knip- en plakwerk kan iedere vakleerkracht fraai ogende toetsen samenstellen. Daarin zit meteen een aantal schema's en foto's van instrumenten, die ook op een andere manier kunnen aangewend worden in de vraagstelling.

Het Word-document, dat zich op luister-cd 1 bevindt, wordt naar de eigen computer gekopieerd en voor elke nieuwe toets kan de leraar 'opslaan als ...' b.v. Toets 1, waarna hij alle overbodige vragen schrapt. Word hernummert automatisch de overblijvende vragen. Uiteraard kan de leraar steeds open vragen inlassen, zoals het leerplan vraagt.

- Wanneer evalueren? Dit is eveneens afhankelijk van de normen die de school hanteert. Zijn er nog grote toetsen voor muziek of wordt er permanent geëvalueerd? Vallen de toetsen in de toetsenreeks of gebeuren ze - eventueel gespreid - in de muzieklessen? Deze vorm van permanent evalueren is aangewezen om te kunnen evalueren vanuit de beleving van muziek.

Een luistertoets b.v. hoeft niet lang te duren en kan best gebeuren aan het einde van de luisterles.

Andere korte overhoringen kunnen aan het einde of aan het begin van een les gebeuren.

Eventueel kan het kruiswoordraadsel van de taak onmiddellijk als overhoring terug ingevuld worden: de lln. moeten het zelfstandig kunnen invullen nadat ze alle nieuwe begrippen geleerd hebben.

- Af en toe moeten we de tijd nemen om de leerstof te evalueren, zodat de leerlingen de noodzaak voelen om de leerstof goed bij te houden. Soms nemen we niet de tijd om de taak te overhoren omdat we de nieuwe les als een eenheid willen afronden. Daarom is het aan te raden om af en toe een 'rustpunt' in te schakelen: een les waarin de tot dan toe geziene leerstof wordt herhaald, geëvalueerd en verder toegepast, b.v. in het afwerken van de lesdelen waar we niet voldoende tijd voor konden nemen; de liedjes kunnen hernomen en verder afgewerkt worden. Op de liedjes moeten we trouwens geregeld kunnen terugkomen omdat het leuk is om een liedje te zingen wanneer het beter gekend is.

Het inlassen van een 'rustpunt' geeft ook de kans om de verschillende klassen terug samen te krijgen nadat er hier en daar lessen zijn weggevallen.

Vakwerkplan

- Een gedetailleerd vakwerkplan (voor de A-stroom en voor de B-stroom afzonderlijk) wordt bijgeleverd als Word document, zodat u het in de computer kan aanpassen aan uw eigen situatie. De items die niet aan bod komen, kan u gewoon schrappen of grijs maken. Anderzijds kan u items toevoegen. Zo kan u een eigen jaarplan samenstellen.
- Let wel: dit vakwerkplan moet een werkinstrument worden. Het heeft geen zin om het ongelezen of ongewijzigd in te dienen. Het is de bedoeling dat u bewust gebruik maakt van uw jaarplan. Het moet aangepast worden aan de schoolkalender en dan moet het nog geregeld bijgestuurd worden indien nodig. U moet kunnen aantonen dat u creatief en vooral doelgericht omgaat met dit werkinstrument.
- Dit vakwerkplan werd niet alleen voor het VVKSO volledig uitgewerkt. Ook de leerplannen van de andere netten hebben we grondig bestudeerd en uitgewerkt: u vindt ze op luister-cd 1.

B-stroom

- *Music 4 you2!* kan perfect gebruikt worden in het BVL (beroepsvoorbereidend leerjaar). In deze handleiding staan geregeld tips voor gebruik in de B-stroom of "voor zwakkere klassen". Uiteraard werken we met deze leerlingen op een andere manier. We spelen in op hun mogelijkheden.
- Wanneer er projecten of themaweken worden ingelast, kan de leraar steeds aangepaste nota's toevoegen.

Uitbreiding

- Uitbreidingsuggesties worden *schuingedrukt* weergegeven.
- Af en toe vindt u in de handleiding een uitbreidingsblad voor de leerlingen. Sterke klassen hebben nood aan meer dan het minimummateriaal. De hoeveelheid materiaal is op deze manier perfect aan te passen aan de noden van iedere klas. Het werkschrift werd zo opgevat dat alle lessen haalbaar zijn, zodat het hele boek kan gezien worden binnen het bestek van een schooljaar. Het werkboek werd uitgegeven onder de vorm van een cursusbloc. Dat maakt het tussenvoegen van extra kopieerblaadjes mogelijk, dit om b.v. te kunnen inspelen op de actualiteit.
- U kan ook steeds een eigen uitbreidingsblaadje toevoegen als u op de actualiteit wil inspelen.
- **Uitbreiding op de dvd:** *alle beeldfragmenten staan op dezelfde dvd. (Er is dus geen afzonderlijke uitbreidings-dvd.)*

Het basismateriaal wordt per les gegroepeerd; het uitbreidingsmateriaal zit in een afzonderlijke map bij mekaar. Lln. krijgen dus niet les per les te zien wat ze moeten missen. Het uitbreidingsmateriaal hoort niet standaard bij de lessen. Normaal komt u er niet toe, tenzij in klassen waar 'tijd over is'.

Besluit

- Deze handleiding staat boordevol tips die aan de praktijk getoetst zijn. Het boek werd zeer efficiënt uitgetest. Het zijn stuk voor stuk haalbare lessen, die algemeen heel enthousiast ontvangen werden door de leerlingen. Elke les is een voltreffer! Het wordt weer een feest om ermee te werken! Wij wensen u veel plezier met *Music 4 you 2!* en we zijn er zeker van dat de vlam zal overslaan op uw leerlingen.
- Wij willen met onze boeken afwisselend materiaal aanbieden, met respect voor de creativiteit van elke leraar. Creatieve leraars, die tot nu toe zelf materiaal bij mekaar sprokkelde uit allerlei bronnen kunnen nu overwegen om een bestaand handboek in te voeren mits dat handboek voldoende materiaal (en randmateriaal!) biedt om creatief aan de slag te gaan. De leerlingen hebben een veelheid aan materiaal ter beschikking (in een mooie vormgeving en in kleurendruk) waaruit de leraar een keuze maakt; de vormgeving - als cursusbloc met gaatjes - laat ook toe eigen blaadjes toe te voegen, b.v. in verband met de actualiteit. Het is juist de bedoeling dat elke leraar zijn eigen accenten legt in het aangeboden lesmateriaal.

- We hebben kosten noch moeite gespaard om er een prachtig geheel van te maken: het wordt een feest om daarmee te werken! Wij wensen u veel plezier met *Music 4 you!* en we zijn er zeker van dat de vlam zal overslaan op uw leerlingen.

Rika Joris,
Francine Drijkoningen

LK = leerkracht
lln. = leerlingen
T01 = transparant 1
R01 = randmateriaal 1
U01 = uitbreidingsblad 1